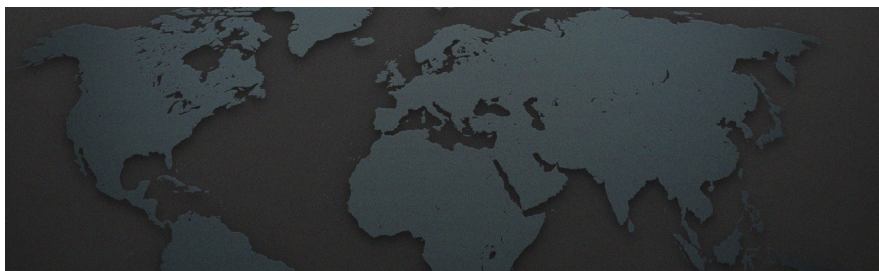

PREZENTAREA CONCEPTULUI „PACHETUL ATOTCUPRINZĂTOR PENTRU MOLDOVA”

Conferința internațională de securitate
(München, februarie 2019)

M Ü N C H E N , F E B R U A R I E 2 0 1 9

Igor DODON,
Președintele Republicii Moldova

STIMAȚI COLEGI!

Am plăcerea să prezint atenției Dumneavoastră unele schițe ale proiectului care poartă denumirea generală de ”Pachetul Atotcuprinzător pentru Moldova”.

Unele concluzii și dispoziții, prezentate în broșura respectivă, au fost formulate în urma unei analize profunde și cuprinzătoare a istoriei contemporane a Republicii Moldova după proclamarea independenței sale în anul 1991.

Concluzia la care vreau să atrag o atenție deosebită a respectabililor noștri parteneri internaționali este necesitatea unei noi abordări față de Republica Moldova, care tinde să ocupe un loc demn printre statele democratice contemporane ale Europei și lumii.

PREZENTAREA CONCEPTULUI „PACHETUL ATOTCUPRINZĂTOR PENTRU MOLDOVA”

Conferința internațională de securitate
(München, Februarie 2019)

STIMAȚI COLEGI,

Permiteți-mi să adresez mulțumiri tuturor celor prezenți pentru interesul manifestat față de Republica Moldova. Doresc să aduc sincere mulțumiri organizatorilor Conferinței, în special, Președintelui Conferinței de securitate de la München, Excelenței Sale Domnului Ambasador Wolfgang ISCHINGER, pentru oportunitatea oferită de a lua cuvântul în cadrul unei platforme la un nivel internațional atât de înalt.

Astăzi, vreau să Vă prezint un proiect care, în opinia noastră, deschide noi perspective pentru dezvoltarea cu succes a Republicii Moldova.

Ideea „Pachetului Atotcuprinzător pentru Moldova” nu a apărut ieri. Primele schițe ale acestui proiect au fost realizate pe la mijlocul anilor 2000. În 2016, cu sprijinul Președinției germane a OSCE, experți din Republica Moldova și din regiunea transnistreană au efectuat o analiză cuprinzătoare a procesului de negocieri pe baza experienței dobândite în cei 25 de ani de după încheierea fazei armate a conflictului, care a durat câteva luni în 1992, pe malurile Nistrului. Principala concluzie la care au ajuns experții în această analiză: **realizarea unui progres major în rezolvarea problemelor existente ale Republicii Moldova este posibilă în urma implementării de către principalii parteneri internaționali a conceptului „și – și” în raport cu Republica Moldova. Compatibilitatea proceselor de integrare în care Republica Moldova este implicată este un element nou prin care dorim să obținem consensul internațional necesar referitor la viitorul țării noastre.**

În perioada 2017 – 2018, proiectului „Pachet Atotcuprinzător pentru Moldova” i s-a conferit o sistematizare mai consistentă. În ultimele luni, principalele caracteristici care stau la baza acestui proiect au fost discutate la nivel înalt cu reprezentanți ai Federației Ruse, Republicii Federale Germania, Republicii Franceze, Statelor Unite ale Americii, ai altor state și ai unor instituții ale OSCE și Uniunii Europene. Reprezentanții misiunilor diplomatice acreditate în Moldova au fost, de asemenea, familiarizați cu ideea de „Pachet Atotcuprinzător pentru Moldova”.

STIMAȚI COLEGI,

Proiectul „Pachet Atotcuprinzător pentru Moldova” are, de asemenea, tendința de a ține seama și de experiența multiseculară de formare și dezvoltare a statului moldovenesc de pe vremurile Europei medievale, a cărui aniversare de 660 de ani o marcăm anul acesta. Vreau să subliniez că Moldova este un stat european care are specificul său.

Moldova este, în mod tradițional, un ținut în care reprezentanți ai mai multor popoare trăiesc în pace și armonie. Potrivit datelor oficiale, în Republica Moldova locuiesc peste o sută de comunități etnice. De-a lungul secolelor, destinele oamenilor și ale generațiilor s-au întretesut. Interacțiunea diverselor tradiții și culturi pe teritoriul regiunii, indiferent de organizarea administrativ-teritorială și statală, constituie baza societății și a statului polietic moldovenesc modern. Viitorul Moldovei este un stat

democratic, unit, neutru, multinațional în care fiecare cetățean se simte confortabil și în siguranță.

În opinia noastră, astăzi, Moldova are de ales unul dintre cele trei scenarii de dezvoltare a situației. Aceste scenarii sînt destul de bine cunoscute:

PRIMUL SCENARIU

Intenția de a menține „statu-quo”-ul. În realitate, aceasta înseamnă o lipsă de voință politică în promovarea reformelor demult necesare în Republica Moldova în domeniile justiției, combaterii corupției, asigurării protecției drepturilor și libertăților omului. Menținerea actualului „statu-quo” în Moldova nu contribuie la îndeplinirea responsabilă a angajamentelor sale internaționale, consfințite inclusiv în Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană. Principalele obstacole în dezvoltarea țării sînt: **interesele economice evident dubioase ale unui grup îngust de persoane și nereglementarea problemei transnistrene.**

Interesele economice ale unor cercuri politice din regiunea noastră sînt principalii factori care influențează menținerea „statu-quo”-ului existent. Dar această situație nu convine majorității absolute a cetățenilor țării. Vedem că menținerea în continuare a unei astfel de situații provoacă din ce în ce mai multe îngrijorări serioase în rîndul partenerilor internaționali ai Republicii Moldova.

CEL DE-AL DOILEA SCENARIU

Cel de-al doilea scenariu este direct legat de riscurile și amenințările dezvoltării negative a situației, care, în opinia noastră, se bazează pe așa-numitul concept „ori-ori” referitor la Republica Moldova.

Începînd cu 1991, de la obținerea independenței, Moldova a avut o dezvoltare în zigzag. Acest lucru se datorează faptului că autoritățile moldovenești, cu un interval de cinci – șapte ani, au încercat să obțină sprijinul extern al cursului lor, ba în Occident, ba în Est. Practica a arătat că această abordare este una greșită. Ca urmare, astăzi avem o țară divizată, o societate fragmentată, o economie ineficientă, instituții publice

slabe. Această situație generează riscuri de destabilizare a sistemului administrației publice, distrugerea relațiilor economice interne și externe, creșterea tensiunilor în relațiile interetnice din Moldova și pierderea perspectivelor de soluționare a problemei transnistrene. În aceste condiții, apare pericolul real de reluare a provocărilor armate în zona de securitate de pe malurile Nistrului. Regiunile din sudul și nordul țării sînt, de asemenea, foarte vulnerabile în acest sens.

Consecințele acestor posibile provocări nu vor afecta doar situația politică internă din Moldova, ci pot genera și o creștere semnificativă a nivelului de tensiune în întreaga regiune a Mării Negre.

Dezvoltarea unui „scenariu negativ” riscă să se producă și în cazul continuării politicii de menținere a „statu-quo”-ului.

Astfel, putem afirma că primul și al doilea scenariu sînt într-o anumită măsură interdependente și nedorite pentru viitoarea dezvoltare durabilă a Republicii Moldova.

AL TREILEA SCENARIU

Al treilea scenariu. În acest scenariu sînt expuse reflecții asupra promovării ideii „Pachetul Atotcuprinzător pentru Moldova” atît la nivel național, cît și internațional, **bazate pe principii precum: Deschidere, Compatibilitate, Dezvoltare**, acestea reprezentînd punerea în aplicare a conceptului „și-și” în privința Republicii Moldova din partea partenerilor săi internaționali.

Ca urmare a realizării acestui scenariu, mizăm pe îmbunătățirea calitativă a situației din țară. Înțelegem că miracolul nu se va produce de la sine. Posibil există și alte căi sau scenarii pentru îmbunătățirea situației din Moldova. În calitate de Președinte, timp de doi ani, am analizat diferite variante, oportunități, greșeli comise anterior și, pe baza acestui fapt, echipa noastră a elaborat un program de acțiuni pe care vreau să Vi-l prezint astăzi.

Intenționăm să depunem eforturi majore pentru dezvoltarea dialogului politic atât pe plan intern, cât și pe plan internațional. Am tras învățăminte din istoria modernă a dezvoltării Republicii Moldova după proclamarea independenței țării în 1991.

De atunci, situația social-politică din țară nu a suferit schimbări majore, societatea moldovenească și clasa politică sînt încă destul de dezbinată în stabilirea priorităților strategice de dezvoltare a Moldovei. Scopul nostru este de a obține, prin organizarea dialogului politic pe plan intern, un consens în următoarele direcții:

● **Realizarea unei politici externe echilibrate** a Republicii Moldova în relațiile cu toți partenerii internaționali pe baza unor principii ca: deschiderea, parteneriatul, buna vecinătate, respectul reciproc, cooperarea, bazate, de asemenea, pe respectarea strictă a statutului constituțional de neutralitate permanentă. **Considerăm statutul recunoscut la nivel internațional al neutralității permanente a Moldovei drept o condiție de bază a securității noastre naționale, energetice, informaționale, precum și o condiție de dezvoltare durabilă și stabilă a statului.**

● **Depășirea interpretărilor contradictorii existente și a înțelegerii diferite a beneficiilor economice pentru Moldova** în cadrul punerii în aplicare a Acordului de comerț liber aprofundat și cuprinzător cu Uniunea Europeană (DCFTA) și a Zonei de comerț liber cu țările Comunității Statelor Independente (CSI), ceea ce reprezintă pentru Republica Moldova o condiție extrem de importantă pentru dezvoltarea socio-economică.

În același timp, un impuls suplimentar pentru protejarea intereselor economice ale Moldovei ar putea fi statutul de observator al țării în cadrul Uniunii Economice Eurasiatice (UEEA), obținut în 2018.

De la 1 ianuarie curent, Moldova se află practic într-o situație unică de compatibilitate funcțională a Zonelor de Liber Schimb cu Uniunea Europeană și Comunitatea Statelor Independente, deoarece Federația Rusă, temporar, timp de șase luni, a retras taxele vamale pentru mărfurile moldovenești. **Sperăm că acest precedent ar putea fi un exemplu de interacțiune reușită a Uniunii Europene și Federației Ruse față de Moldova.**

● **Perfecționarea mecanismelor existente de asigurare a protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.** Obiectivul nostru comun pe termen mediu este de a realiza trecerea la etapa postmonitorizare a Republicii Moldova din partea Adunării Parlamentare a Consiliului Europei. Realizînd această sarcină importantă, **vom pune o bază solidă pentru construirea durabilă a unui stat cu adevărat de drept, liber, multinațional.**

NOTĂ

Realizarea unui consens asupra priorităților evidențiate va face posibilă implementarea celei mai importante sarcini pentru întreaga clasă politică și societatea civilă din Moldova – ELABORAREA PARAMETRILOR DE BAZĂ PENTRU SOLUȚIONAREA ATOTCUPRINZĂTOARE A CONFLICTULUI TRANSNISTREAN ÎN FORMATUL 5 + 2.

CE NE DORIM ȘI LA CE ASPIRĂM?

Noi pornim de la faptul că, în timpul apropiat, după încheierea alegerilor parlamentare, va fi formată o majoritate parlamentară stabilă și un guvern durabil. Acest lucru ne va permite să reluăm următorul ciclu de consultări cu partenerii internaționali pentru a finaliza proiectul respectiv.

Ne vom strădui ca, pînă în toamna anului curent, să convenim asupra locului și datei desfășurării Conferinței internaționale la nivel politic înalt privind Moldova și a listei participanților la aceasta. În cadrul conferinței date, vor fi discutate mai multe soluții posibile și vor fi depuse eforturi comune, care să permită apropierea pozițiilor partenerilor noștri internaționali atât din Vest, cît și din Est, în ceea ce privește acordarea de asistență pentru dezvoltarea postconflict a Republicii Moldova. În opinia noastră, ar fi oportună organizarea acestei conferințe la Chișinău, în iunie – iulie 2020.

Dorim să ne asigurăm că viitoarea Conferință internațională va avea ca rezultat semnarea la nivel înalt a unui document politic important sub forma unei „Carte a Solidarității și a Parteneriatului cu Republica Moldova”. Acest document ar putea servi drept suport trainic pentru dezvoltarea durabilă și sigură a Moldovei pentru multe decenii înainte.

Considerăm că implementarea conceptului „Pachet Atotcuprinzător pentru Moldova”, cu sprijinul partenerilor internaționali, este o șansă pentru Republica Moldova de a realiza transformări calitative în țară, iar pentru partenerii Moldovei este un exemplu de cooperare reușită între țările importante din Est și Vest în vederea consolidării încrederii, securității și stabilității în această regiune a Europei.

Igor DODON, Președintele Republicii Moldov

München, Februarie 2019.

CONCEPTUL „PACHET ATOTCUPRINZĂTOR” PENTRU MOLDOVA

(Noiembrie 2018)

În prezent, se formează premise favorabile pentru derularea unui dialog între Federația Rusă și Occident cu referire la Republica Moldova. Au loc consultări de rigoare.

SCOPUL CONSULTĂRILOR: elaborarea unui „Pachet Atotcuprinzător” pentru Moldova, care urmează să fie pus în discuție, la nivel informal, cu reprezentanți ai Federației Ruse, Statelor Unite ale Americii, Republicii Federale Germania, Republicii Franceze, Uniunii Europene și OSCE. Termenul: toamna 2019.

ELEMENTELE CONSTITUTIVE ALE „PACHETULUI ATOTCUPRINZĂTOR”:

- Elaborarea pentru Republica Moldova a conceptului privind conținutul real al parteneriatului strategic cu Federația Rusă și UE pe principiul „și-și”, nu „ori – ori”.
- Parametrii coordonații ai modelului de reglementare a problemei transnistrene pentru discuțiile în cadrul formatului „5+2”: statutul regiunii transnistrene, mecanismul garanțiilor respective, Fondul internațional de dezvoltare postconflictuală a Moldovei pentru următorii 10-15 ani.
- Conceptul recunoașterii internaționale a statutului de neutralitate permanentă a Republicii Moldova.

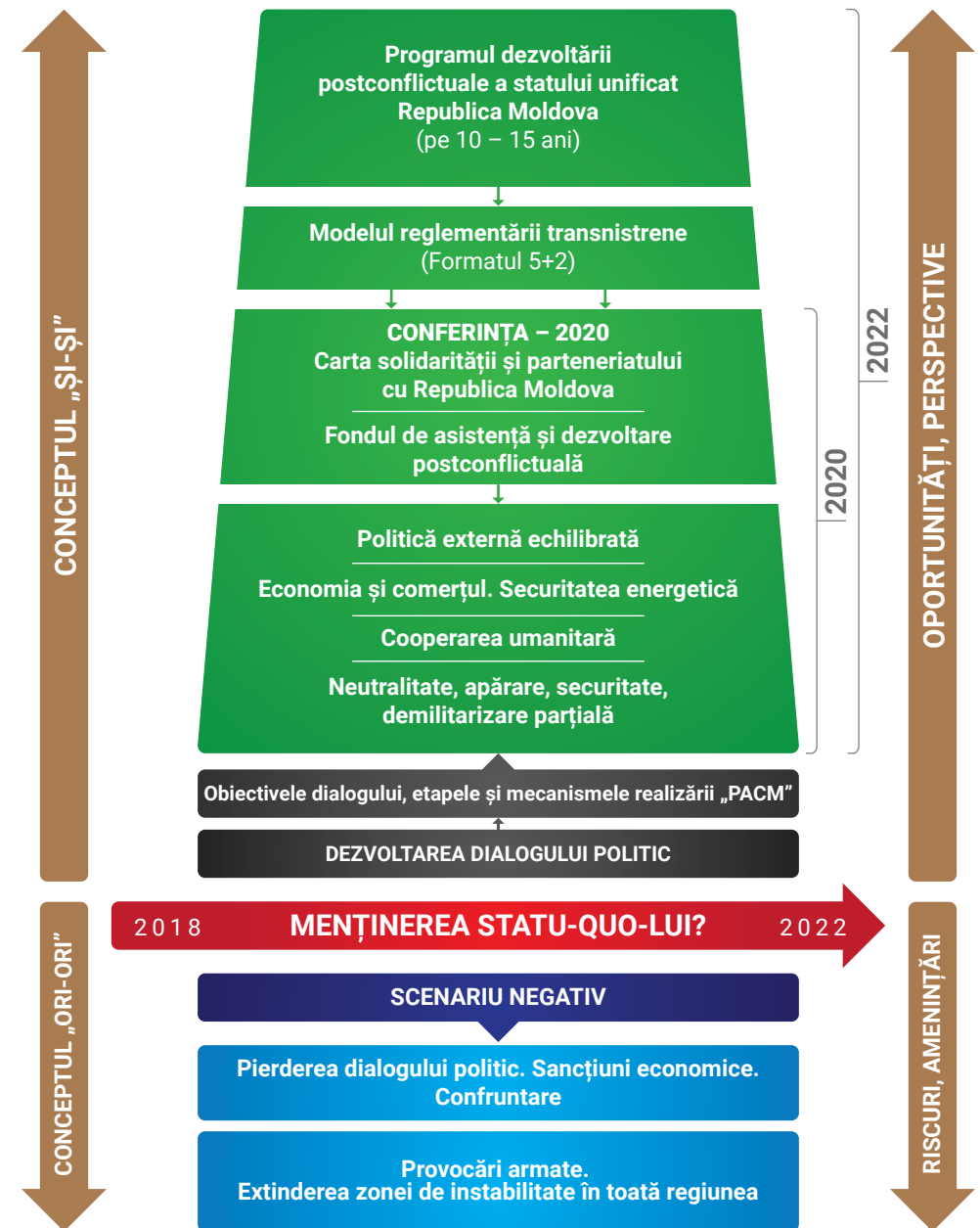
CE E DE FĂCUT PENTRU A ATINGE OBIECTIVUL:

- Conducerea Republicii Moldova se va consulta cu Federația Rusă, Statele Unite ale Americii, Republica Federală Germania, Republica Franceză, cu reprezentanții UE și ai OSCE, precum și cu alți parteneri interesați de crearea unor premise în Republica Moldova în vederea promovării unei politici externe echilibrate și a formulării unei viziuni comune asupra soluționării conflictului transnistrean.
- Partenerii internaționali își vor exprima sprijinul pentru cursul de politică externă echilibrată a Republicii Moldova.

„PACHETUL ATOTCUPRINZĂTOR PENTRU MOLDOVA”

Politică de deschidere, compatibilitate și dezvoltare

Conceptul „și-și” este baza „Pachetului atotcuprinzător pentru Moldova”

- Declarația mediatorilor și observatorilor privind sporirea în continuare a eforturilor comune în vederea soluționării atotcuprinzătoare a conflictului transnistrean.
- Pentru confirmarea „Pachetului Atotcuprinzător” va fi organizată Conferința politică internațională cu privire la Moldova. Termenul: primăvara – vara 2020.

PRINCIPALELE PUNCTE DE REFERINȚĂ ALE CONSENSULUI INTERNAȚIONAL PRIVIND MOLDOVA:

- Republica Moldova este un stat de drept, unic, democratic, neutru și multiethnic.
- Republica Moldova este o oportunitate de construire a unui dialog strategic Rusia – UE în noile condiții istorice.
- Republica Moldova realizează conceptul de cooperare strategică Moldova – Rusia, Moldova – UE, Moldova – SUA, pe dimensiunile politică, economică și umanitară.
- S-a realizat consensul cu privire la recunoașterea internațională a statutului de neutralitate permanentă a Republicii Moldova (sub forma unei Rezoluții a Adunării Generale a ONU sau a Consiliului de Securitate al ONU).
- Transformarea operațiunii de menținere a păcii în Republica Moldova este examinată exclusiv în cadrul unei soluționări politice a problemei transnistrene.

NOTĂ

- 1** Acest material poate fi transmis, pentru studiere, către toți partenerii internaționali interesați.
- 2** Proiectul moldovenesc poate constitui baza pentru realizarea unui proces de pace etapizat pentru reglementarea situației conflictuale pe teritoriul Ucrainei.